

1832/36-I REFORMOGY.

1. Előzm.

- 1830 – Hítel
- 1830, Eu. – ? └ Galícia → K-Felvidék – TK 150/12.
- 1831: koleralázadás (járvány [250 ezer †]), majd parasztfölkelés
kiváltó okok:

1. kordon → Ø gabona az Alföldről
→ ffiak nem mehetnek
dolgozni az Alföldre

2. fertőtlenítők a kútvízbe —————

$\text{Bi}(\text{OH})_2\text{NO}_3$ – bizmut-szubnitrát

BiOCl – bizmut-oxiklorid

a hatóságok adagolják

a parasztok azt hiszik,

meg akarják mérgezni őket

- vérbe fojtják, ~ 120 kivégzés

2. 1832/36 fő témája: jobbágykérdés

- önkéntes örökváltság – ? ha a földesúr akarja

= földesúri terhek megváltása **egy összegben, örök időkre**

→ jobbágytelek a j. polgári tulajdona (**nem csak használja**), szolgálmányai Ø

→ váltságdíj → f.úr: bérmunka, beruházások (**Ø robot**)

← érdekegyesítés – ? = a reformkori magyar lib. nemesség törekvése, hogy céljai összefonódjanak a jobbágyság érdekeivel

← társ. feszültségek (**1831**)

← robot → Ø minőségi munka

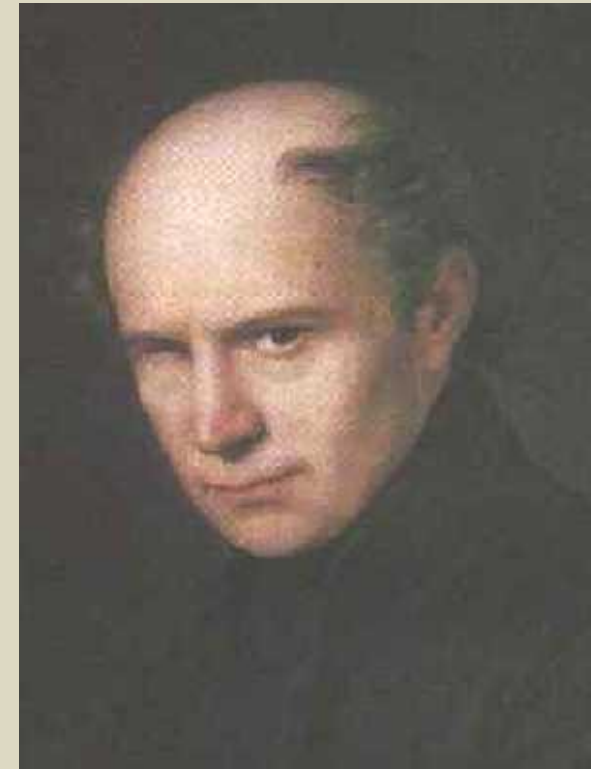
alsó- és felsőtábla OK;

ám az agg I. FERENC nem támogatja

→ (pl.) Szatmár m. új követutasítása — ?

→ **mégsem lesz törvény** mikor fogadják el?

- **Partium visszacsatolása Mo.-hoz**
- **Nemzeti Színház létrehozása**

- 1832/36 nagy alakjai

- K. F.

- W. M.: alsóházi követnek választatja magát

- DEÁK F.: Kehida (Zala m.)
jogász, művelt, jó memória,
jó szónok

- „a nemzet prókátora” – ?

- „a haza bölcse” 1867!

- KOSSUTH L. (Zemplén m.)

- jogász, távol lévő főurat helyettesít

- Országgyűlési Tudósítások – TK 152/19. – ?

- W. M. javaslatára

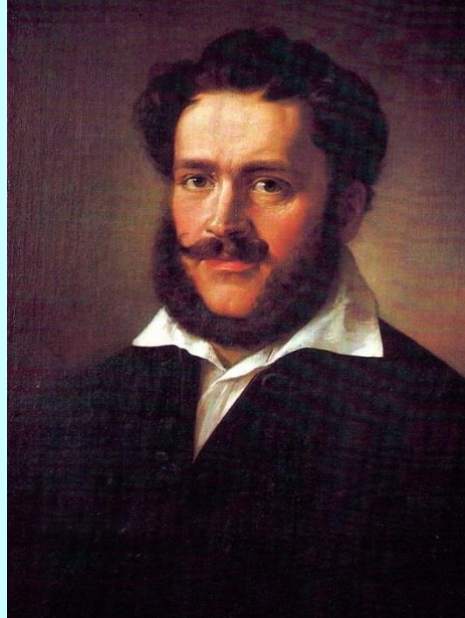
- kéziratoss (!) újság

- ↳ országgyűlési ifjak = pozsonyi jurátusok másolják

- levél formájában terjesztik (1836: 80 előfizető)

- 1836 után: Törvényhatósági Tudósítások

- Ø cenzori engedélye

1835–1840

1. METTERNICH ellentámadása

↳ ? Ausztria kancellárja, a H. Bir. tényleges irányítója

- az új uralkodó a félcédulás V. F.
- 1835 → Udvar támad, pereket indít

1837: KOSSUTH L. ← Tvhat. Tud. miatt

ítélet nélkül → 3 év börtön
→ budai várban;
közgazdaságtant tanul,
valamint egy könyvből angolt

a kiejtéssel később gondoljai adódtak

Anekdota: megjegyzés egyik korai amerikai beszéde után:
„Jé, hát ez a magyar nyelv mennyire hasonlít az angolra!”

Táncsics Mihály u. 9.

Pesti ferences templom É-i fala

- **1834** WESSELÉNYI M. pere
← „ocsmány arc”
– **KÖLCSEY F. védi**
– pere közben:
1838 – pesti nagyárvíz – ?
↓
„árvízi hajós”
– megvakul

Kálvin tér

?

1838.15^{ik} Marcziusi
Arviz magófsága

perek → országos fölháborodás

→ az ellentáborban a m. lib. összefonódik a nacionalizmussal

2. Udvar új taktikája: kompromisszum

1839/40-i reformogy.

- DEÁK (alsót.) + BATTYÁNY (felsőt.) az ellenzék vezére
- hadiadó, emelt újonclétszám megszavazása
- elítélteknek amnesztia
- önkéntes örökváltság → ha a földesúr akarja kevés akarja; az úrbéri földterület csak 1-2%-át érinti 1848-ig
- ...

TK 152/19.

3. KOSSUTH L. ⊣ turini remete

(1802, Monok – 1894, Torino – ?)

a) élete – elszegényedett köznemesi család

4 húga van

evangélikus

1830/31: kolerabiztos

1832–36: Országgyűlési Tud. → Törvényvhatósági Tud. (1836–37)

Pesti Hírlap

Megjelen e' hirlap minden héten kétszer: szerdán és szombaton. Félévi előfizetés a' két fővárosban házhozhordással 5 fr., borítékban 6 fr., postáó borítékkal 6 fr. pengő p. — Előfizethetni helyben Landerer Lajos kiadó tulajdonosnál, hatvani-utczai Horváth-házban 583-d. szám alatt, egyebütt minden ca. kir. postahivatalnál. Mindenféle hirdetémények fől vétetnek, 's egyegy hasáboerért, garmond betűkkel, 5. pengő krajczár számítatik.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Most, midőn e' lapokat megnyitom, örömmel van szerencsém értesíthetni a' tisztelt közönséget, hogy semmit el nem mulasztottam, mi által a' lap érdekességét emeljem, és szíves szándékomat, a' közkívánatnak megfelelni, tetteleg bizonyítsam. Úgy vélem, e' szándékomnak fényesb tanúságát nem adhatám, mint az által, hogy a' szerkesztés vezérlésére Kossuth Lajos urat kértem meg, kit ezennel a' t. közönségnél, mint e' lapok szerkesztőjét, bemutatni hazafiúi szíves örömeire szolgál.

Landerer Lajos.

Midőn a' tulajdonos kiadó ur eme' nyilatkozása következtében szerkesztéshez fogunk, olly meggyőződésből tesszük azt: hogy a' napnak tömérdek szükségei között alig van egyegy sürgetőbb, mint olly időszakai lap, melly a' nemzet életének hű tükré legyen:

aldásdús leend mindenik törvény, mert egy-egy socialis meggyőződést mondott ki. A' törvény, melly ekkint született, mindenek előtt jogszerű leend, — mert hiú böleség az, mellyet a' jog tekintete nem vezet, de a' jogszerűség határai közt követni fogja a' józan politica sugallásait: és bizonyosan nem felejtendi, hogy a' századokon át emelkedett országépület roppant boltjainak árnyékában millió élet, millió érdek nyugoszik, melly az igazság mellett gyöngéd figyelmet 's kiméletet is követel. — Vezetni egy időszakai lapot, melly illy tükör, illy kalauz, illy rak-tár legyen, nehéz, fontos feladat: 's ha mi, kik mélyen érezzük, hogy egyike vagyunk a' leggyengébbeknek, a' kiadó ur becses bizodalma felszólításának, erőtelenségünket feledve, engedünk, olly hiedelemben tettük azt, hogy egy illy nemű szükség érzete sok kebelben él, 's így számos polgartársaink és barátaink köréből nem egy kitünő észre

szinpadról ügyesbek elől! nem érdemlettük meg az életet. Azonban, ha gyöngeségünk érzetében ninesen is bár jogunk, egy derék művésznok példájára, az érdemes közönséget atridesi reményekkel biztatni: annyit minden esetre nemes önérzettel bátran elmondunk, miképen szennyes erdek vezetni soha sem fognak, meggyőződésünk nem lesz eladó, 's tanulni szeretve is, szükségét is érezve, észnek és oknak ugyan mindig hódolunk, de más semmi, 's nevezetesen Nagy Pál „egykorii” szavaival élve, „sem a' hatalmasok komor tekintete, sem polgartársaink heve soha el nem tántorit.” — Ezek után nines egyéb hatra, mint a' tisztelt közönséget megkérni, hogy miután a' kiadó tulajdonos a' lapjaink kiadhatasa felől tisztába esüpan a' lefolyt év legutolsó napjaiban jöhetett, 's így a' szükséges előkészültre, adatgyűjtésre, vidéki levelezés elrendezésére időnk teljességgel nem vala, sőt a' szerkesztés

1837–40:

Buda,
börtön

1841–44:

Pesti
Hírlap

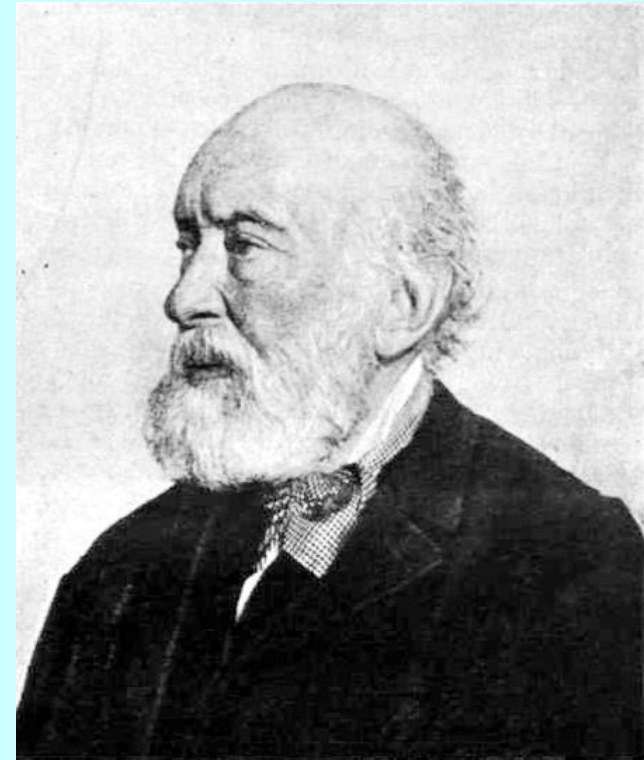
LANDERER LAJOS nyomdász (titkosügynök) kínálja föl

METTERNICH tudtával és hozzájárulásával

KL vezércikkei!

véleményformáló

Toborzóúton Cegléden (1848 ősze)

1841 ∞ MESZLÉNYI TERÉZIA → 3 gyerek: FERENC, VILMA, LAJOS

1848. ápr.: pénzügmin.

1848. szept.: OHB elnöke – ?

1849. ápr.: Mo. kormányzó-elnöke
emigráció

maradt fönn tőle hangfelvétel!

↳ vsz. direkt beszél igen lassan és teátrálisan,
mert tartott EDISON találmányától,
a fonográftól (viaszhenger / tű)

b) programja

H. Bir.-mon belüli gazd.-i és pol.-i önállóság
kötelező, államilag támogatott örökváltság

– érdekegy. } jegyében
– jogkiterjesztés }

közteherviselés – „Adózzunk, urak, különben megadóztatunk!”

népkepviseletiogy. – ? tagjait széles választójog alapján választják, nem születési előjog szerint kerülnek be, mint a rendiogy. esetén

gazd. – tőkés piacgazd.

– iparfejl. „*Ipar nélkül a nemzet félkarú óriás*”

– védővámok követelése

– 1844: Védegylet: a tagok becsületszavukat adják →

6 évig m árut, ha van – **akkor is, ha a külföldi olcsóbb**
csak hazai mesterekkel...

Ø komoly siker

A Védegylet vezetőinek
aláírása a testület 1846.
június 2-i jegyzőkönyvén

K. L. a köznemességre

támaszkodik ↔ Sz. I.

The image shows a yellowed page with four handwritten signatures in cursive script. The signatures are arranged vertically. The first signature is 'Prof. Böttcher, Károly Előd'. The second is 'Dr. Kékisárpád alelnök'. The third is 'Kocsus Lajos igazgató'. The fourth is 'Tóth Lőrincz jegyző'.

4. SZÉCHENYI és KOSSUTH vitája

az egész ország tisztelte, de az idő túllépett rajta
magát párton kívülinek definiálja, valójában elszigetelődik

- a) Sz. I. nem szívlelte K. L.-t ← féltékenység
← eszméik is különböznek

Pesti Hírlap miatt

- b) Kelet népe (1841) – mit jelent a cím?

↳ a m. keleti, barbár nép

→ K. L. felelőtlenül kritizál, nincs konstruktív gondolata

→ K. L. bevonja a népet, és ez hiba

„A nép mindig téved ítéletében, lám, KRISZTUS urunkat is minoritásban hagyá BARABÁS ellenében”

→ K. L. stílusa iszonyú, **francia modorú**

„a szívhez szól, ahelyett, hogy az észhez szólna”

„[Sz. I. K. L.-ről] ... ez a fickó ördögösen ügyes, olyan, mint egy francia szakács; a döglött kutyát is úgy fel tudná tálalni, hogy beléharaphatnánk.”

→ a m. ipar igazából esélytelen

„Nevetséges az angol, ha bort és gabonát termel – de még nevetségesebb a magyar, ha angol acélt akar előállítani.”

c) K. L.: *Felelet gr. Sz. I.-nak (1841)*

→ visszafogott, azt hangsúlyozza, a fő elvek közösek

→ ugyanakkor inti Sz. I.-t és az arisztokráciát:

„Velük, sőt általuk, ha nekik tetszik

– nélkülük, sőt ellenük, ha kell”

→ „A nép ott válik manipulálhatóvá, ahol nem nevelték”

d) Σ mindketten – H. Bir.-mon belül (K. L. utóbb változtat csak nézetén – !)

– feudális = ~~rendi-nemesi~~ helyett polgári Mo.

┌ gyorsabb ütemben

K. L. + köznemesek

+ iparfejl.

+ nyilvánosságot bevonva

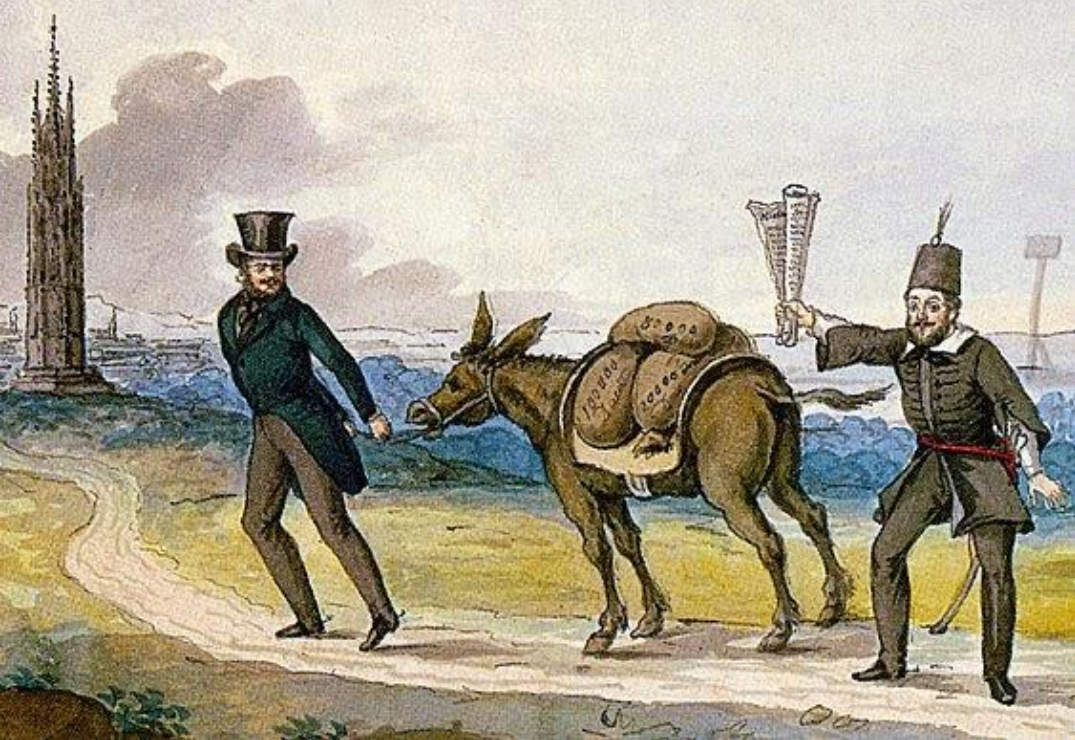
+ ha kell, erőszakosan

Sz. I. az arisztokráciára
támaszkodnék

„Csendes reformáció,
semmi revolúció”

– tart az Udvar haderejétől

TK 154/5.
korabeli karikatúra
(színezett metszet) – ?

*SZÉCHENYI Bécs felé húzza,
a hírlapíró KOSSUTH vissza-
tartja a magyar szamarat*

e) a vita utóélete: aktuálpolitikai megítélés

- Sz. I.-t a jobboldal „kedveli” (kultusza: HORTHY-kor, 1990 után)
- K. L.-t pedig a baloldal (1945 után) – ?

(1947)

(1999)